

SADRŽAJ:

I. UVODNA RAZMATRANJA I POJMOVI

1.	UVOD	3
2.	PREDMET JAVNIH FINANSIJA.....	6
2.1.	Pojam finansija	6
2.2.	Pojam javnih finansija	7
2.3.	Predmet javnih finansija	9
2.4.	Karakteristike finansijske privrede.....	11
2.5.	Institucije javnih finansija	12
2.5.1.	Javni prihodi	13
2.5.2.	Javni rashodi	18
2.5.2.1.	Definicije javnih rashoda	18
2.5.2.2.	Obuhvat javnih rashoda	22
2.5.2.3.	Podjela javnih rashoda	24
2.5.2.4.	Načela javnih rashoda	27
2.5.3.	Ostale institucije javnih finansija	28
3.	FINANSIJSKO PRAVO	31
3.1.	Pojam finansijskog prava	32
3.2.	Podjela finansijskog prava	34
3.3.	Dezintegracija finansijskog prava	35
3.4.	Odnos finansijskog prava sa drugim granama prava	37
4.	POVEZANOST JAVNIH FINANSIJA I FINANSIJSKOG PRAVA.....	39

II. EKONOMIJA JAVNIH RASHODA

1.	ULOGA JAVNOG SEKTORA U MJEŠOVITOJ PRIVREDI.....	43
1.1.	Pojam mješovite privrede	43
1.2.	Klasično shvatanje uloge države u ekonomiji	45
1.3.	Kejnjzijanska teorija	49
1.4.	Savremene teorije ekonomije javnog sektora	50
1.5.	Regulacija vs. deregulacija	54
2.	RAZLOZI ZA POSTOJANJE JAVNOG SEKTORA	57
2.1.	Javna dobra	58
2.1.1.	Vrste dobara	58
2.1.2.	Pojam javnih dobara	61
2.1.3.	Podjela javnih dobara	62
2.2.	Eksternalije	66
2.3.	Funkcije javnih finansija	72
3.	KLASIFIKACIJA JAVNIH RASHODA	76
3.1.	Uloga i značaj klasifikacijskih sistema javnih rashoda	76

3.2.	Vrste klasifikacija javnih rashoda.....	77
3.3.	Međunarodni klasifikacijski sistemi javnih rashoda	80
3.3.1.	Značaj međunarodnih klasifikacijskih sistema javnih rashoda	80
3.3.2.	Najvažniji međunarodni klasifikacijski sistemi javnih rashoda	82
3.4.	Klasifikacijski sistemi javnih rashoda u Bosni i Hercegovini	84
4.	VELIČINA I STRUKTURA RASHODA	
	U SAVREMENIM DRŽAVAMA.....	87
4.1.	Mjerila i trendovi	87
4.2.	Faktori promjena visine i strukture javnih rashoda	89
5.	EFEKTI JAVNIH RASHODA	97

III. EKONOMIJA OPOREZIVANJA I PORESKO PRAVO

1.	POREZI	103
1.1.	Evolucija poreza	103
1.3.	Pojam i karakteristike poreza	106
2.	TEORIJE OPRAVDAVANJA POREZA.....	111
3.	KLASIFIKACIJA POREZA	115
3.1.	Direktni (neposredni) i indirektni (posredni) porezi	115
3.2.	Subjektni (personalni) i objektni (realni) porezi	116
3.3.	Sintetički i analitički porezi	118
3.4.	Opći (nedestinirani) i namjenski (destinirani) porezi	118
3.5.	Pretpostavljeni i faktički porezi.....	120
3.6.	<i>Ad valorem</i> i specifični porezi.....	121
3.7.	Fundirani i nefundirani porezi	122
3.8.	Redovni i vanredni porezi	123
3.9.	Centralni i lokalni porezi	124
3.10.	Međunarodne klasifikacije poreza	127
3.11.	Klasifikacija poreza Evropske unije	130
3.12.	Klasifikacije poreza u BiH	134
4.	PORESKOPRAVNI ODNOS	138
4.1.	Pojam i vrste poreskopravnog odnosa	138
4.2.	Stranke u poreskopravnom odnosu	140
4.3.	Poreski imovinski odnos	144
4.3.1.	Pojam, sadržaj i predmet.....	144
4.3.2.	Poreska obaveza	144
4.4.	Poreski upravni odnos	152
5.	ELEMENTI OPOREZIVANJA.....	157
5.1.	Poreski obveznik	157
5.2.	Poreski objekat	163
5.3.	Poreska osnovica	165

5.4.	Poreske stope	168
5.5.	Poreske olakšice	172
6.	SUKOB PORESKIH ZAKONA	181
6.1.	Dvostruko oporezivanje	182
6.2.	Vrste dvostrukog oporezivanja.....	184
6.3.	Fenomeni slični dvostrukom oporezivanju	186
6.4.	Uzroci dvostrukog oporezivanja	187
6.5.	Odlučujuće činjenice	188
6.6.	Modaliteti prevazilaženja dvostrukog oporezivanja	191
6.7.	Mjere za sprječavanje i eliminaciju dvostrukog oporezivanja ...	193
7.	NAČELA OPOREZIVANJA	196
7.1.	Geneza načela oporezivanja	198
7.2.	Podjela načela oporezivanja	199
7.2.1.	Finansijska poreska načela	201
7.2.2.	Ekonomski poreska načela	203
7.2.3.	Socijalnopolitička poreska načela	210
7.2.4.	Pravno-administrativna poreska načela	213
8.	CILJEVI OPOREZIVANJA	220
9.	EFEKTI OPOREZIVANJA	225
10.	IZBJEGAVANJE PLAĆANJA POREZA	229
10.1.	Otpor prema plaćanju poreza	229
10.2.	Vrste izbjegavanja poreza	232
10.2.1.	Zakonita poreska evazija	232
10.2.2.	Nezakonita poreska evazija	236
10.2.3.	Siva ekonomija	240
10.3.	Međunarodno poresko planiranje	246

IV. PORESKI SISTEM

1.	PORESKI SISTEMI.....	251
1.1.	Struktura poreskih sistema	251
1.2.	Poreski sistemi savremenih država.....	255
1.3.	Poreski sistem Evropske unije.....	258
1.3.1.	Mehanizmi harmonizacije poreza u EU	258
1.3.2.	Proces konvergencije poreskih sistema unutar EU.....	262
1.3.3.	Izvori vlastitih prihoda EU	267
1.4.	Poreski sistem BiH	269
1.4.1.	Direktni porezi.....	270
1.4.2.	Indirektni porezi	271
1.4.3.	Fiskalni odnosi između nivoa vlasti	277
1.4.4.	Karakteristike poreske strukture BiH	280

2. POREZ NA DOHODAK.....	284
2.1. Evolucija oporezivanja dohotka	285
2.2. Pojam dohotka	286
2.3. Modeli oporezivanja dohotka	287
2.4. Poreska osnovica	289
2.4.1. Utvrđivanje poreske osnovice	289
2.4.2. Standardne vrste oporezivog dohotka	291
2.5. Poreski obveznik	295
2.6. Poreske stope	295
2.7. Plaćanje poreza	296
2.8. Oporezivanje dohotka u Bosni i Hercegovini	297
3. POREZ NA DOBIT	300
3.1. Razlozi za uvođenje korporativnih poreza	301
3.2. Sistemi oporezivanja dobiti korporacija	304
3.3. Poreski obveznik	307
3.4. Poreska osnovica	310
3.5. Poreske olakšice	312
3.6. Porez na prirodna bogatstva	313
3.7. Oporezivanje dobiti u Bosni i Hercegovini	314
4. IMOVINSKI POREZI	320
4.1. Porez na imovinu	322
4.1.1. Pojam i istorijski razvoj	322
4.1.2. Načela oporezivanja imovine	323
4.1.3. Karakteristike i podjela	325
4.1.4. Elementi oporezivanja imovine	327
4.1.5. Porez na imovinu kao prihod lokalnih zajednica	329
4.2. Porez na nasljeđe i darove	331
4.2.1. Porez na nasljeđe	332
4.2.2. Porez na darove	336
4.6. Oporezivanje imovine u Bosni i Hercegovini	337
5. POREZ NA PROMET	341
5.1. Evolucija oporezivanja prometa	341
5.2. Pojam i karakteristike	342
5.3. Oblici poreza na promet	345
5.3.1. Jednofazni porez na promet	345
5.3.2. Višefazni porez na promet	348
5.3.3. Svefazni porez na promet	348
5.4. Slabosti poreza na promet	349
6. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	352
6.1. Nastanak i razvoj PDV-a	352
6.2. Pojam i karakteristike PDV-a	354
6.3. Metode utvrđivanja PDV-a	358
6.4. Oblici PDV-a	360

6.5.	Elementi oporezivanja PDV-om	362
6.1.	PDV u Evropskoj uniji	368
6.6.1.	Geneza pravnog okvira	368
6.6.2.	Derogiranje pravnog okvira PDV-a u EU	370
6.6.3.	Reguliranje sistema stopa PDV-a na nivou EU	372
6.6.4.	Redizajn i reforma sistema PDV-a u EU	372
6.7.	Sistem PDV-a u Bosni i Hercegovini.....	375
7.	AKCIZE	379
7.1.	Istorijski razvoj oporezivanja akcizom.....	379
7.2.	Pojam i karakteristike	381
7.3.	Vrste akcize prema utvrđivanju osnovice	383
7.4.	Harmonizacija akciza u Evropskoj uniji	384
7.5.	Oporezivanje akcizom u Bosni i Hercegovini	391
8.	CARINE	396
8.1.	Pojam i istorijski razvoj	396
8.2.	Vrste carina	399
8.3.	Carinski sistem Evropske unije	403
8.3.1.	Carinske integracije	403
8.3.2.	Uspostava carinske unije	405
8.3.3.	Pravni okvir carinske unije	406
8.3.4.	Mehanizmi carinske integracije u EU	410
8.3.5.	Osnovni elementi carinjenja.....	411
8.4.	Carine u Bosni i Hercegovini	414
8.4.1.	Nacionalni pravni okvir	414
8.4.2.	Međunarodni sporazumi	415
9.	DOPRINOSI ZA SOCIJALNO OSIGURANJE	419
9.1.	Pojam socijalne sigurnosti.....	419
9.2.	Razvoj sistema socijalne zaštite	421
9.3.	Karakteristike savremenih sistema socijalne zaštite	424
9.4.	Modeli finansiranja.....	425
9.5.	Doprinosi socijalnog osiguranja vs. porezi	428
9.6.	Finansiranje socijalne sigurnosti u Evropskoj uniji.....	432
9.6.1.	Pravni okvir	432
9.6.2.	Karakteristike finansiranja socijalne sigurnosti	433
9.7.	Socijalni doprinosi u Bosni i Hercegovini	435
10.	TAKSE I NAKNADE.....	442
10.1.	Pojam i karakteristike taksa	442
10.2.	Naknade za usluge	444
10.3.	Takse vs. naknade za usluge	447
10.4.	Vrste taksi i naknada	448
10.5.	Sistem taksi u BiH	452

V. JAVNI ZAJAM

1.	UVODNA RAZMATRANJA.....	459
1.1.	Pojmovna razgraničenja	459
1.2.	Istorijski razvoj javnih zajmova	462
2.	KARAKTERISTIKE JAVNIH ZAJMOVA	467
2.1.	Motivi za zaduživanje	467
2.2.	Implikacije javnih zajmova	469
3.	VRSTE JAVNIH ZAJMOVA.....	475
3.1.	Podjela javnih zajmova.....	475
3.2.	Unutrašnji i vanjski javni zajmovi	475
3.3.	Dobrovoljni i prinudni javni zajmovi	477
3.4.	Podjela zajmova prema roku vraćanja.....	478
3.5.	Zaduživanje u složenim državama	479
4.	MODALITETI ZADUŽIVANJA	482
4.1.	Ugovor o javnom kreditu	483
4.2.	Emisija državnih obveznica	484
5.	OTPLATA JAVNIH ZAJMOVA	486
5.1.	Bankrot države.....	486
5.2.	Operacije sa javnim dugom	487
6.	ZADUŽIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE	491
6.1.	BiH	492
6.2.	Federacija BiH	493
6.3.	Republika Srpska	494
6.4.	Brčko Distrikt	495

VI. BUDŽET

1.	TEORIJA BUDŽETA	499
1.1.	Pojam i definicija budžeta	499
1.2.	Obilježja budžeta	501
1.3.	Teorijski pravci budžetiranja	503
2.	BUDŽETSKO PRAVO	504
2.1.	Načela i pristupi normiranju	505
2.2.	Komparativno budžetsko pravo	507
3.	BUDŽETSKA NAČELA.....	509
3.2.	Statička budžetska načela	512
3.3.	Dinamička budžetska načela	513
4.	VRSTE BUDŽETA	522
4.1.	Modeli budžetiranja	522
4.2.	Budžeti bazirani na inputima	524
4.3.	Budžeti bazirani na outputima	526

4.4.	Međunarodni standardi budžetiranja	529
5.	BUDŽETSKI CIKLUS.....	531
5.1.	Pojam budžetskog ciklusa	531
5.2.	Faza izrade budžeta	533
5.3.	Faza donošenja budžeta	534
5.4.	Faza izvršenja budžeta.....	535
5.5.	Fiskalno izvještavanje	538
6.	BUDŽETSKA KONTROLA	542
6.1.	Uloga i značaj budžetske kontrole	542
6.2.	Vrste budžetske kontrole	543
7.	BUDŽET EVROPSKE UNIJE	549
7.1.	Struktura i funkcije budžeta	549
7.2.	Budžetska načela	550
7.3.	Budžetski ciklus	553
7.4.	Budžetska pravila	554
8.	BUDŽETSKI SISTEM BOSNE I HERCEGOVINE	557
8.1.	Budžet institucija Bosne i Hercegovine	558
8.2.	Budžetski sistem Federacije BiH	560
8.3.	Budžetski sistem Republike Srpske	561
8.4.	Proces budžetiranja u Brčko Distriktu	563
VII. LITERATURA		565
BIOGRAFIJA		581